Dinsdag 30 Juli 1946 — DAGBLAD — 63ste Jaargang No. 4872

AMIGOE DI CURAÇAO

Dit dagblad verschijnt dagelijks, behalve 's Zondags; abonnementsprijs Bonaire en Curaçao 2 gld.; Aruba 2,50 gld.; Bovenwinden, Suriname 2,50 gld.; en het buitenland 3 gld.

Hoofdredacteur: Dr. Joh. Hartog — telef. 1858; Postbus 80, Willemstad. Redactie-adres Conscientiesteeg 27.

Uitgeefster en Administratie: Paulus-drukkerij, Conscientiesteeg 29, telefoon 1550; Postbus 80, Willemstad N.W.I. Voor Aruba: J. E. Croes, Postbus 14, Oranjestad; tel. 38.

Evatt komt op voor de kleinen.

Chinese Communisten overvallen Noordamerikaans convooi.

V.S. en G.B. in principe voor samenvoeging Duitse bezettingszones.

DE VREDESCONFERENTIE BEGONNEN.

door

Lynn Heinzerling.

Lynn Heinzerling

De vredesconferentie, welke bijeenkwam om de wereld weder naar een vrede te voeren en een nieuw tijdperk van de reden te openen, werd geschokt voordat zij een uur oud was door de eis van de Australische afvaardiging, dat de Grote Vier plaats zouden maken voor de zeventien kleinere Geallieerde landen bij de uiteindelijke opstelling van de vrede.

Het applaus voor Bidault, den voorlopigen voorzitter van de conferentie die de historische bijeenkomst opende met een beroep op de afgevaardigden om een redelijke vrede te bewerkstelligen, was nauwelijks verstomd toen Herbert Evatt van Australië met zijn vuist stond te hameren ten behoeve der kleine landen.

Evatt nam het woord tijdens de bespreking over de vorming van het comité voor vaststelling van de regels dat zal beslissen hoe de conferentie zal worden geleid en hoeveel stemmen nodig zullen zijn om aanbevelingen te doen aan de Grote Vier over de verdragen die moeten worden voorgelegd aan Italië, Finland, Hongarije, Roemenië en Bulgarije — alle gewezen satellieten van Duitsland.

Evatt verklaarde: „De zeventien uitgenodigde regeringen hebben evenveel recht om deel te nemen aan de uiteindelijke opstelling van de vrede als de Grote Vier zelf. Ik wil daarover geen misvatting doen bestaan."

Het was duidelijk, dat Evatt doelde op de mogelijkheid, dat het comité voor de vaststelling der regels, hetwelk is samengesteld uit de leiders der 21 afvaardigingen, zou kunnen beslissen dat een meerderheid van twee-derden nodig is om aanbevelingen te doen aan de Grote Vier. Wat Evatt vreest is dat Rusland en de landen die het naar de ogen moeten zien bij elke stemming een beslissing van de meerderheid ongedaan zouden kunnen maken.

Bidault refereerde naar de Vrede van Versailles in zijn openingstoespraak en wees erop, dat Frankrijk als gastheer optrad voor de zegevierende landen na twee vreselijke oorlogen binnen minder dan dertig jaar tijds. Hij wees erop dat de conferenties na Wereldoorlog I de uitbarsting van een dodelijker conflict 25 jaar later niet konden voorkomen.

Bidault zeide verder: „Het is te gemakkelijk om te oordelen over de mannen of de politiek, welke verantwoordelijk zijn voor deze oplossingen. De geschiedenis zal moeten oordelen. Doch laat mij zeggen, dat, welke de fouten en zwakten ook waren, de diepe oorzaak van de mislukking was dat twee grote mogendheden die een beslissend aandeel hadden in de krijg, terzijde bleven staan bij de oplossing van de vrede."

Bidault bedoelde hier vermoedelijk de Verenigde Staten en Rusland. Hij zeide, dat deze toestand thans niet meer bestaat en dat alle democratische landen thans meedoen aan de opstelling van de vrede. Ook gaf hij uiting aan de hoop van de Franse regering, dat de landen die thans afwezig zijn zullen worden toegelaten tot de gemeenschap van landen zodra zij overeenkomstig de regelen der vrijheid leven.

Het is nog te vroeg om te zeggen welke wending de conferentie zal nemen. Het apparaat zal in werking treden voordat het comité voor de bestudering der geloofsbrieven en regelen klaar is met zijn overwegingen.

Doch nu alle afvaardigingen uitgenodigd zijn om haar mening uit te spreken, en sommige een zeer krachtige mening hebben, kan men van alles verwachten. Een geschil werd bijgelegd voordat de conferentie begon. De plaatsvervangers der Ministers van Buitenlandse Zaken besloten de teksten van de voorgestelde verdragen met de Balkanstaten, Italië en Finland voor publicatie vrij te geven om 18 uur E.S.T. op Dinsdag.

Een Noordamerikaanse woordvoerder zeide, dat Byrnes zal eisen, dat de besprekingen van de conferentie en de commissies open zullen zijn voor de pers en een zo groot mogelijke ruchtbaarheid zal worden aangemoedigd. Byrnes zal de Verenigde Staten vertegenwoordigen in het comité voor de regels. Hij zou heden de eerste spreker zijn in het comité. Noordamerikaanse kringen zeiden, dat Byrnes zich niet gebonden acht aan de regels van procedure welke ontworpen werden door de Ministers van Buitenlandse Zaken toen zij in Mei bijeenkwamen (Parijs, (AP) 29.7).

BEVIN IETS BETER.

De echtgenote van Bevin deelde mede, dat Bevin veel beter is en mogelijk tegen het einde van deze week naar Parijs zal gaan (Londen, (AP) 29.7).

BIDDEN VOOR HET SUCCES.

De Britse kerkelijke leiders drongen aan op „allen die hun vertrouwen stellen in de wil en de gratie Gods" om te bidden voor het succes van de vredesconferentie welk te Parijs gehouden wordt. De oproep werd gepubliceerd in een brief aan de „Times" en was ondertekend door Geoffrey Fisher, de (Anglicaanse) Aartsbisschop van Kantelberg, Kardinaal Bernard Griffin, Aartsbisschop van Westminster, John Mackenzie, Moderator Generaal van de Verenigde Kerk van Schotland en Frank H. Ballard, Moderator van de Federale Raad van de Vrije Kerk (Londen, (AP) 29.7).

MOSKOU OVER DE VREDESCONFERENTIE.

De radio van Moskou zeide in een commentaar op de vredesconferentie, dat de poging van Evatt om het beginsel van gelijkheid voor alle landen te vestigen bij de vaststelling van de regels een „lomp spel" is.

Men noemde Evatts toespraak voor de commissie voor regels en procedure een dubbelzinnige verklaring. Hij zou de afgezaagde phrasen steeds weer herhalen en zeggen dat idereeen gelijk moet zijn op de conferentie, hoewel de gelijkheid van rechten van alle aanwezige staten bekend is zonder dat zulks gezegd behoeft te worden.

De radio zeide, dat Evatts voorstel gesteund wordt door Byrnes (Londen, (AP) 30.7).

AANVAL OP NOORDAMERIKAANSE MARINIERS.

Op zijn minst vier Noordamerikaanse mariniers werden gedood en negentien gewond, waarvan twee zeer ernstig na een aanval door ongeveer 300 Chinese Communisten op een convooi van vrachtauto's waarin honderd mariniers zich gisteren naar Peiping begaven om de aldaar gestationeerde manschappen af te lossen. De Communisten leden eveneens verliezen. Twee van de overleden mariniers waren officieren. De Communisten hadden zich in hinderlaag gelegd (Peiping, (AP) 30.7).

RUDENKO EIST DE DOODSTRAF.

Luitenant Generaal Roman Rudenko, de Russische aanklager voor de internationale rechtbank te Neurenberg, heeft de doodstraf geëist voor al de beklaagden. Hij zeide, dat zulk een vonnis met bevrediging begroet zal worden door alle vooruitstrevende mensen. Bij de conclusie van zijn requisitoir tegen Herman Goering en diens mede-beklaagden zeide Rudenko: „Sprekende namens de U.S.S.R. acht ik al de beschuldigingen tegen de beklaagden volkomen bewezen. In naam van de liefde voor het mensdom, welke de volken inspireert die de grootste offers gebracht hebben teneinde de wereld haar vrijheid en cultuur te doen behouden, ter herinnering aan de millioenen onschuldige menselijke wezens die afgeslacht werden door de bende moordenaars, welke hier voor de rechtbank van het vooruitstrevende mensdom terecht staat, vraag ik de rechtbank om alle beklaagden zonder uitzondering te veroordelen tot de doodstraf" (Neurenberg, (AP) 30.7).

VERENIGING DER ZONES IN UITZICHT.

Het Noordamerikaanse Departement van Buitenlandse Zaken maakte bekend dat Groot Brittanië in principe het Noordamerikaanse voorstel aanvaard heeft om de bezettingszones in Duitsland samen te voegen (Washington, (AP) 29.7).

LAGUARDIA IN JOEGOSLAVOË.

Fiorello H. LaGuardia maakte te Beograd bekend, dat hij de conditie van de Herstel-Organisatie in Joegoslavië bevredigend vindt. Hij zeide met Tito gesproken te hebben „Wij bespraken alle quaesties van de Herstel-Organisatie en wij zijn in volledige overeenstemming over alles. Nu zullen wij zien wat er gebeurt" (Beograd, (AP) 29.7).

AANVAL OP KARDINAAL GRIFFIN.

Het communistische nieuwsblad „Glos Ludu" van Warszawa viel Zijne Eminentie Bernard Kardinaal Griffin, Aartsbisschop van Westminster, aan als vertegenwoordiger van de „meest pro-Duitse sector van de Britse gemeenschap". Volgens het artikel is de Aartsbisschop de voornaamste beschermer van de strijdkrachten van Generaal Wladyslaw Anders, Bevelhebber van het Poolse leger overzee tijdens de oorlog. De aanhangers van dit leger worden door het blad de „bandieten van Polen" genoemd.

Voorts zeide het blad, dat de Aartsbisschop de voornaamste persoon is achter de actie om geld in te zamelen teneinde Anders' troepen, die gerecruteerd werden door de vroegere Poolse uitgeweken regering in Londen, te steunen. Het blad zeide: „Als dagelijks lieden vermoord worden door Anders' manschappen in Polen, kleeft dit bloed aan de goed verzorgde handen van Kardinaal Griffin — den beschermer van Anders' troepen". Ook deed het blad een aanval op de Katholieke Geestelijkheid in Polen, omdat deze zich zou inlaten met de handelingen van het huidige regime van Warszawa. Het blad waarschuwde: „Indien de vertegenwoordigers van de Kerk niet loyaal zijn, zullen middelen gevonden worden welke zelfs de vurigste politieke Prelaten zullen bekoelen" (Warszawa, (AP) 30.7).

RAZZIA'S TE WENEN.

De Oostenrijkse politie heeft Maandagavond in de Sovjet-Russische sector van Wenen alle huizen doorzocht teneinde Duitsers, sudeten-Duitsers en andere personen van Duitse afkomst op te sporen, die zich niet aangemeld hadden op de verzamelplaatsen voor de transporten naar Duitsland. Er hebben zich geen incidenten voorgedaan. In Oostenrijkse officiële kringen betreurt men het, dat de deportaties plaats moeten hebben op een tijdstip, waarop velen der uitgebannenen voor het inhalen van de oogst gebruikt hadden kunnen worden.

INDISCRETIES OMTRENT VREDESVERDRAGEN.

De „8 millioen bajonetten".

Een woordvoerder van het Amerikaans staatsdepartement heeft gisteren verklaard, dat minister Byrnes telegrammen aan Bevin, Bidault en Molotov gestuurd heeft, waarin hij er op aandrong de tekst van de verdragsontwerpen betreffende Italië, Finland en den Balkan, onmiddellijk te publiceren daar de inhoud daarvan in de pers was uitgelekt. De Verenigde Naties hebben reeds eerder getracht volledige publiciteit aan de ontworpen verdragen te geven, maar de regeringen van de andere grote landen hebben dit afgewezen. Rusland schijnt dit voorbehoud reeds in de aanvang der Parijse conferentie geuit te hebben.

Met betrekking tot het ontwerp-verdrag met Italië schrijft de „New-York Herald Tribune", dat de Italiaanse militaire macht zo ingekrompen zal worden, dat het uitvoeren van vijandelijkheden van enige omvang bij voorbaat uitgesloten is.

De „acht millioen bajonetten" waar mee Mussolini zo graag schermde om nu weer eens een vredige olijftak te doen ontspruiten en dan weer met een vreselijke catastrofe te dreigen, zullen gereduceerd worden tot twee slagschepen, vier kruisers, vier torpedobootjagers, zes snelboten, twintig korvetten en dertien hulpschepen. Alle fortificaties op de grenzen moeten gesloopt worden.

Italië zal geen zware artillerie meer mogen vervaardigen. Pantellaria en de Pelagos-eilanden worden gedemilitariseerd. Dezelfde maatregel geldt ook voor Sardinië in zoverre dit eiland de Franse wateren raakt. Daar zal de kust over een diepte van dertig kilometer ontruimd moeten worden.

Het marine personeel, — officieren en manschappen samen — mag de 22.500 niet overschrijden. De luchtmacht mag in het geheel 25.000 man omvatten. Het leger met de grenswachten inbegrepen mag niet meer tellen dan 185.000 man, officieren en manschappen samen, en wordt versterkt met 65.000 carabinieri. Eventueel zouden deze laatste verhoudingen enige verschuiving kunnen lijden zolang het totaal van een kwart millioen in het geheel niet overschreden wordt.

INTERNATIONALE FILMFESTIVAL TE CANNES.

In September 1939 zou het eerste internationale film-festival te Cannes worden gehouden, als tegenhanger van de Venetiaanse Biennale, die een hoe langer hoe sterker politiek tintje had gekregen. Het uitbreken van de oorlog maakte het internationale filmfeest toen onmogelijk. Thans wordt opnieuw een Film-festival te Cannes georganiseerd, met medewerking van de Franse ministers van Propaganda, Voorlichting en Financiën.

Van 20 September tot 5 October zullen vertegenwoordigers van vele landen, waaronder de Verenigde Staten, Engeland, Rusland, België, Nederland, Zweden, Polen, Tsjechoslowakije, Luxemburg, Denemarken, Canada, Mexico, Brazilië, Argentinië in Cannes aanwezig zijn en meer dan 50 grote films, waaronder ongeveer 50% wereldpremières, uit deelnemende landen zullen worden vertoond. De beste film van ieder land dat filmwerken inzendt, zal worden bekroond door een internationale jury, waarin de officiele vertegenwoordigers van alle deelnemende landen zitting zullen hebben.

MET RUSLAND TEGEN ENGELAND.

Mussolini heeft in 1941 aan Von Ribbentrop voorgesteld, dat Hitler zou trachten Spanje en Rusland in het Verenigd frondt van Europa" te brengen, dat tegen Engeland gericht zou zijn.

Von Ribbentrop sprak echter van het feit, dat Spanje de as in de steek gelaten zou hebben. Inzake Rusland onthulde bij Hitlers bedoelingen niet.

NOORDPOOL 300 MIJL UIT DE RICHTING.

De magnetische Noordpool ligt volgens een berekening van Sir Herold Spencer Jenes op 76 graden N.B. en 102 graden Wester lengte op het eiland Bathurst, ongeveer 300 mijlen ten N.W. van de plaats, die er tot dusver voor is gehouden.

het nieuws van vandaag

De vredesconferentie in Parijs gaat haar eerste grote moeilijkheid tegemoet nadat de Australische afgevaardigde, Herbert V. Evatt, het voor de kleine mogendheden opnam. Evatt eiste namelijk, dat de kleine landen een gelijke stem zullen hebben bij de opstelling van de uiteindelijke vredesverdragen. Hij vond, dat de kleine landen zich evenzeer hebben ingespannen als de grote en dus zeker evenveel recht moeten hebben om te beslissen over de toekomst van Europa, van welke toekomst het wel en wee van zovele van deze kleine landen afhankelijk is.

Het is te verwachten, dat vooral van Russische zijde tegen dit redelijke voorstel zal worden opgekomen. De Franse President Georges Bidault drong in zijn openingsrede aan op een redelijke vrede als een minimum, doch als dit redelijke voorstel geen gehoor vindt zal daar wel niets van komen. Reeds noemde Radio-Moskou het optreden van Evatt een „lomp spel". Volgens Moskou hebben al de landen gelijke rechten en behoeft zulks niet speciaal geëist te worden. De Russische opvatting van gelijke rechten kennen wij echter al lang. De Veiligheidsraad heeft deze maar al te duidelijk laten zien.

Gelukkig is een geschil van de baan — namelijk dat betreffende de publicatie der ontwerp-verdragen die door de Grote Vier werden samengesteld. Vanmiddag komen ze uit. Hoe het evenwel zal gaan met de openbaarmaking van de besprekingen, die op de huidige conferentie gevoerd zullen worden, moet nog worden gezien. Byrnes is voor de grootste openbaarheid, doch wij weten weer niet hoe Molotov er over denkt. Misschien stemt hij wel toe, omdat hij deze conferentie toch niet beschouwt als zijnde van doorslaggevende aard.

De Kerken in Engeland hebben een oproep gericht tot het volk om te bidden voor het welslagen der conferentie. Zulk een oproep is zeker op zijn plaats, niet alleen in Engeland, maar over de gehele wereld. Natuurlijk valt onder het „welslagen van de conferentie" echter te verstaan, dat er een ware en rechtvaardige vrede zal komen, want al gaan de heren ook uit zeker zonder ruzie te hebben gemaakt, dan behoeft nog niet gezegd, dat de conferentie een succes is geweest.

Gomez antwoordt op critiek

Hoe de opstelling van het memorandum ging.

Gelijk wij al eerder vermeldden hield Dr. Moises F. da Costa Gomez op Zaterdag 29 Juni een redevoering te Amsterdam op een bijeenkomst welke georganiseerd was door de vereniging „Ons Suriname". Aan het blad „Nieuw Suriname", dat een verslag maakte van deze redevoering, ontlenen wij de volgende verklaringen van den meester-doctor:

Vroeger hadden wij in de Staten twee afdelingen. In 1936 kregen wij een wet die genoemd werd de wet op de Staatsinrichting en daarin werd opgenomen de bepaling betreffende het wetgevende orgaan, dat genoemd werd de Staten. Niemand begrijpt waarom het de Staten heet, maar dat is nu eenmaal zo. Vroeger had Suriname Koloniale Staten, sinds 1942 hebben wij enige krachttermen uitgevonden, wij spreken nu van Gebiedsdeel en wij moeten geen Koloniale Staten meer hebben het bleef dus Staten en in elk geval koloniaal. De Staten bestaan in 2 afdelingen. Deze werkten in het geheim dat noemen wij vertrouwelijke vergaderingen en alles werd behoorlijk afgesproken, opdat het niet tot openbare discussies zou komen, want iedereen vond het vrij selijk onaangenaam om in het openbaar te worden aangevallen. De Statenleden kregen vergoeding, maar in ruil daarvoor moesten zij al hun tijd ondergeschikt maken aan hun werk. Een rechtspositie is er niet. De leden zijn geheel onbeschermd, vooral als ze ook nog ambtenaar zijn. In de afdelingen werd alles in het geheim afgesproken zodat de openbare vergadering altijd smooth liepen, de façade was altijd kalm.

De Staten van Curaçao wilden daar een eind aan maken en de eisen van de bevolking naar voren brengen. Wij wilden alles in het openbaar behandeld zien. Van die tijd af is er een zeer intensieve politieke belangstelling gekomen. Wij hebben werkcommisschien en alles gebeurt in het openbaar. Het ontwerp-telegram was samengesteld door de eerste commissie voor staatkundige arbeid. Wij meenden op Curaçao, dat het moment was gekomen waarop de Curaçaose bevolking zich tot de Nederlandse bevolking zou moeten richten. Wij hebben ons op het ogenblik gebaseerd op de staatsregeling en een petitie aangeboden. Oorspronkelijk was onze bedoeling onmiddellijk aan het werk te gaan: zelf met een ontwerp voor de dag te komen en een zelfstandig bestuur op Curaçao in te voeren. Doch op het bericht dat een commissie uit de Staten zou worden ontvangen, hebben wij als volgt gehandeld: Er werden twee commissies benoemd, die de voor te dragen beginselen in Nederland zouden uitwerken. Deze commissies hebben wij genoemd A en B. Commissie A werkte onder den voorzitter Dr. Desertine, commissie B onder mijn leiding. Beide commissies hebben de beginselen uiteengezet in een verslag, daarna hebben wij contact gezocht met Suriname. In de Staten van Curaçao is de wens geuit om kennis te nemen van hetgeen in Suriname leefde: Hoe ver de Surinamers wensten te gaan in hun wens naar autonomie, wat zij reeds hebben bereikt en wat zij denken te doen. Curaçao heeft dus een commissie naar Suriname gezonden en ik was voorzitter van de commissie.

Wij hebben een schitterend onthaal gevonden, hebben met de Staten van Suriname en comité général over onze gezamenlijke belangen gesproken en zijn tot de overtuiging gekomen, dat ook in Suriname dezelfde wensen leven. Terug in Curaçao zijn wij aan het detail-werk begonnen. Wij hebben toen een nieuwe commissie benoemd (en dat wil men nog beweren dat wij onvoorbereid zijn gekomen) en nog een commissie om de detailpunten te bestuderen.

Deze heeft alle punten nagegaan, waarop de staatsregeling moest worden gewijzigd. Over deze 150 artikelen hebben wij van 16.30 u. tot een uur of één gedurende ongeveer 3 à 4 weken gewerkt. De commissie, die naar Nederland zou vertrekken, werd aangewezen en was aanwezig bij de bespreking van de detailpunten zodat elk lid volkomen op de hoogte is van de kleinste onderdelen van de wijziging. Toen de detailcommissie gereed was, hebben wij de 3 commissies bij elkaar geroepen en in een vergadering de petitie tot in bijzonderheden besproken en ik ben blij te kunnen mededelen dat zich geen enkele stem tegen onze petitie verhief, noch tegen de detailpunten. Eén lid heeft zich op de openbare vergadering verontschuldigd, dat hij geen tijd had alle punten te bestuderen.

De moeilijkheden die verder zijn ontstaan bij het zenden van een commissie naar Nederland en die ook weer door sommige bladen („De Tijd") verkeerd zijn opgevat, bestonden daarin, dat wij aanvankelijk een verkeerde keuze hebben gedaan, wij hadden gedacht dat wij met een kleine commissie van deskundigen zouden kunnen volstaan, maar uit de bevolking van de eilanden is de wens naar voren gekomen om een representatieve commissie naar Nederland te sturen waarin alle eilanden vertegenwoordigd zouden worden.

De Bovenwindse Eilanden zijn vertegenwoordigd in den Heer W. R. Plantz en ik mag wel zeggen, dat hij representatief genoeg is, want hij heeft in de laatste vergadering alle stemmen gehad. Hij is zonder stemmen gekozen, enkel door candidaatstelling. De heer Gerhardt vertegenwoordigt Bonaire en is op aandringen van Bonaire in de commissie opgenomen. De heren F. J. G. Kwartaz en C. A. Eman zijn Arubanen, de heer Jonckheer en ik zijn voor Curaçao. De eerste is voorzitter van de Democratische Partij, heeft ongeveer 90 pct. van de stemmen van zijn partij gekregen en ik ben voorzitter van de R.K. fractie, lijst-aanvoerder van de R.K. Partij en heb practisch alle stemmen gekregen. Dit laat u duidelijk zien dat wij inderdaad de gehele bevolking vertegenwoordigen. Het doel van onze gezamenlijke commissie is in de eerste plaats: de zelfwerkzaamheid van Curaçao te bevorderen, zelfwerkzaamheid door middel van eigen bestuur. Wij vragen, ons de gelegenheid te geven om zelf te werken onder eigen verantwoordelijkheid, in de eerste plaats door een zelfstandig bestuur op Curaçao te voeren. Wij wensen een college van departementshoofden, dat de inwendige aangelegenheden van Curaçao behartigt omdat zij van mening zijn dat het onmogelijk is ook van onze kolonie een democratie te maken indien niet een verantwoordelijk bestuur wordt ingevoerd. Op het ogenblik heeft de Gouverneur krachtens de staatsregeling alle bevoegdheid. De loden voet van de autocratie drukt

sinds 1865 op onze kolonie en wij willen eigenlijk terug omdat onze eilanden ontstaan zijn als Nederlandse gemeenschappen, en in de tijd van de West-Indische Compagnie hadden Aruba en de Bovenwindse Eilanden een vrijwel zelfstandig bestuur. Deze bestuursvorm evenwel heeft zich niet ontwikkeld. Wij willen nu weer van deze gemeenschappen werkelijke Nederlandse rechtsgemeenschappen maken. De wet wordt ons opgelegd door het Nederlandse parlement en zolang het Nederlandse parlement ons niet de bevoegdheid geeft om zelf het werk te doen, voelen wij ons uiteraard niet veilig. Wij willen de wijzers van de klok weer terugzetten om voor de 6 eilanden een vorm van federatie te vinden die zich kan ontwikkelen tot een zelfstandige Nederlandse autonome rechtsgemeenschap, en dit geheel onafhankelijk van wat wij nu of later in de Rijksconferentie kunnen bereiken, op grondslag van de bestaande grondwet. Wij vragen geen grondwetswijziging, wij willen alleen dat ons uit de bestaande grondwet de mogelijkheid wordt gegeven, die daarin ligt opgesloten, d.w.z. toepassing der artikelen van de grondwet van 1922. Want in deze grondwet ligt de mogelijkheid opgesloten tot een zelfstandig bestuur, dat rekenschap behoort af te leggen aan de volksvertegenwoordiging.

CURAÇAO

MILITAIRE WILLEMSORDE.

Bij Koninklijk Besluit is posthuum benoemd tot Ridder van de 4e klasse van de Militaire Willemsorde de reserve Majoor der Artillerie H. Brinkgreve.

COMMANDANT MARINE BASIS PARERA.

De commandant van de Marine Basis Parera Luitenant ter Zee 1e klasse J. B. Kennema zal op dienstreis gaan naar Suriname. Zijn functie zal worden waargenomen door Luitenant ter Zee der 2e klasse K.M.R. A. van Oss.

„HALLO, MET ALASKA?"

„Neen, met Salvador".

Van 1 Augustus af zijn radiotelefonische gesprekken van Curaçao uit mogelijk met de volgende landen: Alaska, Costa Rica, Haïti, Hawaii, Honduras, Guatemala Nicaragua, Panamá, Portugal, Salvador en Zwitserland.

LARRAIN OP CURAÇAO.

„Luis Alfonso Larrain", een van de meest populaire muziekgezelschappen van Caracas, Venezuela, wordt as. Zondagochtend op Hato verwacht. Deze band, die zeer veel aanhang heeft op Curaçao, komt speciaal over voor de Fancy Fair van de Sportclub Independiente, die op 3, 4 en 5 Augustus gehouden zal worden.

Een groep Curaçaose vrienden van Larrain hebben het plan gemaakt om hem af te halen en een rondrit door de stad te maken tot kennis making met ons eiland daar zij maar twee dagen hier blijven. Luis Alfonso Larrain vertrekt weer naar Caracas Dinsdagochtend om 8 uur.

UITREIKING DIPLOMA'S.

Gistermiddag reikte Zijne Hoogwaardige Excellentie Mons. Petrus I. Verriet O.P., Apostolisch Vicarius van Curaçao, de diploma's uit aan 22 jonge dames van de Bisschoppelijke Nijverheidsschool, die na een tweejarige cursus haar einddiploma haalden.

Zijne Hoogwaardige Excellentie werd ingeleid door den directeur Pastoor A. Volk O.P. en bedankt door Mejuffrouw Martina. In de toespraak, die Monseigneur zelf hield, vroeg Zijne Hoogwaardige Excellentie meer belangstelling van het katholieke volk voor de Bisschoppelijke Nijverheidsschool.

LUCHTPOST NAAR NEDERLAND.

Elke Woensdag om 15 uur en elke Zondag om 9.30 uur is er van 31 Juli tot en met eind September 1946 sluiting voor de luchtpost naar Nederland.

Voor verdere bizonderheden zie de advertentie.

GESLAAGD.

De uitslagen van de 18 tot en met 25 Juli 1946 gehouden examens voor radiotelefonist-telegrafist, zijn als volgt:

Beperkt Certificaat voor radiotelefonist: aantal candidaten 3; afgewezen: 1; geslaagd de Heren A. D. Ringma en J. M. Vos.

Bizonder Certificaat voor radiotelegrafist: aantal candidaten 3; afgewezen: 3.

Certificaat als radiotelegrafist der 2e klasse: Aantal candidaten: 13; afgewezen: 8; geslaagd de heren Abdoel Samat, E. R. Ferrier, C. F. Lingstuyl, Soedirdjo en Soemei Sastradiwirja.

Certificaat als radiotelegrafist der 1e klasse: Aantal candidaten: 1; afgewezen: 1.

NIEUWE ANETA-CORRESPONDENT.

Met ingang van 1 Augustus aanstaande is tot Curaçao's berichtengaarder van het Persbureau Aneta benoemd de heer Teun Don. De heer Don heeft indertijd in Haïti ook reeds als zodanig gefunctioneerd.

Hiermede wordt het Anetacorrespondentschap dus losgemaakt van de Regeringspersdienst.

EIND VAN EEN SCHOOLJAAR.

Wij leven momenteel in de dagen van examens maken op allerlei gebied en bijgevolg beleven wij ook plechtige en eenvoudige uitreikingen van diploma's voor verkregen en bevochten kunsten en wetenschappen.

Zo had gistermiddag in het Sint Martinusgesticht de uitreiking plaats van de diploma's der Bisschoppelijke Nijverheidsschool.

Tezamen met Zijne Hoogwaardige Excellentie Mons. P. I. Verriet O.P. en den Directeur, den Zeereerwaarden Pastoor Athanasius Volk O.P., waren ook de Bestuursleden voltallig opgekomen om blijk te geven van medeleven met de vrouwelijke jeugd der school.

Van de 26 meisjes, die examen maakten in naai- en knipkunst, werden er vier afgewezen. De teleurstelling van die vier dreef een wolkje over de feestzon die de anderen bescheen; doch met wat moed en wilskracht zullen ook deze vier afgewezenen de arbeid hervatten en de kans na een jaartje opnieuw wagen.

De plechtigheid werd geopend door den Zeereerwaarden Pater Directeur, die Monseigneur welkom heette en tevens Zijne Hoogwaardige Excellentie verzocht de uitreiking van diploma's en rapporten te willen doen. Enkele geslaagden waren niet opgekomen, wat toe te schrijven is aan het onverwacht ziek worden van de Directrice de Eerwaarde Zuster Reginalda; waardoor ook gemaakte plannen in duigen vielen en vastgestelde data van uitreiking moesten vervroegd worden.

Ook was daardoor de tentoonstelling vervallen, wat en voor de leerlingen en voor de Directrice en Meesteressen een grote tegenvaller was. Er was zo hard en veel gewerkt, wat nu niet ter bewondering van het publiek kon worden uitgestald. Ieder meisjes bracht nu het hare naar huis, waar in kleinere kring het succes van het schooljaar en rede werd tot vreugde en dankbaarheid.

Toen de diploma's in het bezit waren van de geslaagden, ontvingen ook de leerlingen van het eerste leerjaar haar rapporten. Een enkel kijkje erin ontlokte aan onzen Bisschop een geestig of bemoedigend woordje of een kwinkslag.

Toch werd alle moed ingesproken om hard te werken en om dan over een jaar ook met een dipolma huiswaarts te keren. Hierna stak een der geslaagden een toespraak af, waarin zij om beurten dank bracht aan allen, die op de een of andere wijze hadden bijgedragen om tot het behaalde succes te komen. Monseigneur verblijdde zich bij het zien, hoe elk jaar het leerlingen-aantal crescendo ging en Zijne Hoogwaardige Excellentie durfde zelfs hopen, dat het getal geslaagden eenmaal zou stijgen tot 10 maal 22.

Hierop hoorde men in de zaal wel wat uitroepjes van verwondering! Monseigneur wees op het grote nut van de Vrouwelijke Nijverheidsschool, omdat dit onderwijs degelijke huismoeders vormde. Wat past een moeder meer dan kennis en vaardigheid met schaar en naald, wat is er meer waard dan de kunst van kinderen christelijk op te voeden en die gaven worden het meest van de Nijverheidsschool medegegeven.

Zijne Hoogwaardige Excellentie bracht dank aan God, dank aan de leidsters en de Meesteressen, ook dank aan de Ouders, die zorgen en kosten over hebben om hun dochters van dit onderwijs te doen genieten en tevens aan de kinderen, die door hun werken en streven eer brengen aan de school, waartoe zij behoren.

Na dit Vaderlijk woordje wenste Zijne Hoogwaardige Excellentie toch nog enige werken van de leerlingen te zien; maar eerst bedankte de Directeur nog den Bisschop voor het medeleven en medewerken van Zijne Hoogwaardige Excellentie met de vrouwelijke jeugd en de spreker hoopte, dat de meisjes door werken ernaar zouden streven aan de Bisschoppelijke Nijverheidsschool meer naam te geven, opdat zij jaarlijks in aantal en reputatie moge groeien.

Wij maken van deze gunstige gelegenheid gebruik om Ouders en Verzorgers mede te delen, dat er gelegenheid is tot het inschrijven van nieuwe leerlingen voor deze Nijverheidsschool van 1 tot en met 10 Augustus as. in het Sint Martinusgesticht. De Eerwaarde Overste van dat Gesticht zal dan de Ouders op de hoogte stellen van de eisen voor de nieuwe leerlingen. Wij hopen, dat de Ouders het grote nut van dit onderwijs begrijpen en hun dochters langs deze weg klaar maken voor het latere leven.

Een goede huisvrouw is de kroon van haar gezin.

GESLAAGD.

Voor de Mulo-examens, gehouden op Aruba op 24, 25 en 26 Juni en 25 26 en 27 Juli 1946 slaagden de volgende personen.

Geëxamineerd: 18 candidaten; afgewezen: 1; geslaagd: 17.

Diploma A: 13 t.w. G. J. L. Berkley, C. L. Croes, E. O. J. de Cuba, S. W. Davidson, M. H. Eman, M. del Rosario Gonzales, T. G. Kroon, H. E. N. Kuiperi, E. J. Lusilla, E. M. Maduro, B. H. Rombouts, C. C. St. Jago en D. M. Wever.

Diploma B: 4, t.w. B. J. van Bodegom, M. I. E. Craane, H. Oduber en E. H. Robles.

VERKEERSONGEVALLEN.

Een aanrijding vond plaats op de De Ruyterkade hoek Theaterstraat tussen een personenauto en een weaponcarrier, waarbij de personenauto ernstig werd beschadigd. De bestuurder van de weaponcarrier sloeg naar links af zonder op het verkeer te letten.

Reed ter hoogte van Groot Kwartier een vrachtwagen door de afrastering van een plantage, waarbij deze afrastering over een lengte van ongeveer 20 meter werd vernield. De bestuurder van de vrachtwagen wilde ter hoogte van het Radiostation een voor hem stoppende auto voorbijrijden. Bij het uithalen naar links kon hij daarna zijn stuur niet vlug genoeg naar rechts draaien, met als gevolg dat hij de weg afreed, door een greppel en tegen de afrastering aan.

Vond een lichte aanrijding plaats op het Wilhelminaplein ter hoogte van de Columbusstraat tussen een personenauto en een autobus, waarbij beide voertuigen lichte schade bekwamen. De personenauto reed de autobus voorbij, op het moment dat deze links afsloeg.

Vond een aanrijding plaats op het C.P.I.M.-terrein tussen een personenauto en een huurauto, waarbij een der inzittenden licht werd gewond en ter observatie in het Sanatorium werd opgenomen. De bestuurder van de personenauto zou onder toezicht hebben gereden.

Vond een aanrijding plaats op de Schottegatweg ter hoogte van Cerrito tussen een militaire vrachtwagen en een personenauto, waarbij de personenauto ernstig werd beschadigd. De bestuurder van de personenauto wilde een stilstaande autobus (convooi) voorbijrijden op het moment dat uit de tegenovergestelde richting de militaire vrachtwagen naderde.

Vond een lichte aanrijding plaats op de Eyck van Voorthuizenweg achter het Recreationpark tussen een personenauto en een dienstautobus, waarbij beide motorrijtuigen licht werden beschadigd. Oorzaak onbekend.

Vond een aanrijding plaats tussen een personenauto en twee wielrijders, waarbij een der wielrijders licht werd gewond en beide rijwielen en het linkerportier van de auto werden beschadigd. De bestuurder van de personenauto opende het linkerportier op het ogenblik, dat beide wielrijders hem achterop kwamen, waardoor deze laatsten in aanraking kwamen met bedoeld portier.

Vond een aanrijding plaats op de Schottegatweg ter hoogte van het Radiostation tussen een weaponcarrier, een personenauto en een motorrijwiel, waarbij de duorijdster van de motor licht werd gewond en het motorrijwiel schade bekwam aan koplamp, valbeugel, treeplank en duo. De bestuurder van de weaponcarrier wilde het zich in dezelfde richting voortbewegend motorrijwiel voorbijrijden, op hetzelfde moment dat de personenauto uit de tegenovergestelde richting naderde.

Reed op de Berg Altena een personenauto tegen een muur van een woning aan. De personenauto bekwam lichte schade aan het rechterachterspatscherm. De bestuurder van de auto was op de helling gestopt om een paar passagiers uit te laten stoppen, toen hij weer wilde wegrijden sloeg de motor af, hij trapte op de rem, maar trapte daardoorheen met als gevolg dat het motorrijtuig achteruit de helling afliep en tegen het huis aan.

Vond op de Schottegatweg ter hoogte van Galmeyer een aanrijding plaats tussen een bakkersvrachtwagen en een vrachtwagen, waarbij beide voertuigen werden beschadigd. De bakkersvrachtwagen slipte door de gladheid van de weg tegen de voorzijde van de vrachtwagen aan.

Slipte ter hoogte van Sans Souci door de gladheid van de weg een vrachtwagen in een langs de weg gelegen greppel, waarbij de vrachtwagen weinig schade bekwam.

Vond op de Schottegatweg een lichte aanrijding plaats tussen twee personenauto's, waarvan een der auto's het linkerachterportier openstond. Deze laatste auto reed na de aanrijding door.

Vond op de van Slobbeweg een aanrijding plaats tussen een personenauto en een huurauto, waarbij de personenauto werd beschadigd aan het linkervoorspatscherm en de koplamp. De huurauto reed na de aanrijding door. De bestuurder van de huurauto bereed het linkerweggedeelte en reed daarbij tegen de inmiddels gestopte personenauto aan.

APOSTOLISCH VICARIUS REIKT MULO-DIPLOMA'S UIT.

Alle candidaten van de R.K. scholen geslaagd.

Woensdagmorgen heeft in de Club San Tarcisio de plechtige uitreiking plaats gevonden van de mulo-diploma's aan de leerlingen die het St. Thomascollege doorlopen hebben. 40 Leerlingen van het St. Thomascollege deden examen en 40 slaagden.

Met de jongelui waren in de Club aanwezig de Apostolisch Vicarius Mgr. Petrus I. Verriet O.P., de waarnemend Inspecteur van het Onderwijs Frater Canutus, Pastoor Athanasius Volk O.P., voorts Frater Radulphus, Frater Odulphinus en andere fraters en leraren van het St. Thomascollege.

Het woord werd het eerst gevoerd door Frater Canutus, die erop wees, dat alle 40 candidaten van het St. Thomascollege, alle 37 van het St. Martinus Gesticht en alle 7 van het St. Antonius Gesticht zijn geslaagd. Geen enkele candidaat van de R.K. muloscholen is dus afgewezen. Frater Canutus spoorde de leerlingen aan om zich wetenschappelijk te blijven ontwikkelen en zich aan te sluiten bij de St. Thomaskring. Dengenen die voor sport voelen gaf hij de raad zich aan te sluiten bij Sithoc.

Ook wees de Directeur op het grote belang om het contact te bewaren met de fraters en paters, omdat een eenzaam man het heel moeilijk heeft in het leven.

De Apostolisch Vicarius, die hierna het woord nam, wees erop, dat de R.K. bizondere scholen in deze dagen dikwijls ervan worden beschuldigd beneden peil te zijn, doch de uitslag van deze examens heeft wel duidelijk aangetoond dat het onderwijs er uitstekend is. Deze beweringen zijn dan ook door de feiten gelogenstraft. Monseigneur Verriet hoopte, dat de jongelui zouden beantwoorden aan de verlangens hunner ouders en hun vrienden, waaronder hij zichzelf, de priesters, de fraters en de andere opvoeders rekende. Voorts dankte hij frater Canutus en alle andere fraters en leraren voor de zorg die zij besteed hebben aan deze jongens en wenste hen geluk met de behaalde resultaten. De Apostolisch Vicarius hoopte dat de jongelui in hun later leven de roem van het St. Thomascollege zouden handhaven. Frater Canutus had het aan het rechte eind toen hij zeide, dat men vereend moet zijn omdat de eenzamen groot gevaar lopen verloren te gaan.

Eigenhandig reikte Monseigneur na deze toespraak de diploma's uit aan de geslaagden. Elk der jongens werd afzonderlijk gelukgewenst.

Toen de Apostolisch Vicarius vertrokken was werd een foto gemaakt van de geslaagden. Frater Canutus bleef nog geruime tijd om verschillende quaesties met de jongelui te behandelen.

Naar wij vernemen zullen zeker elf der geslaagden de Algemeen Middelbare School bezoeken. Een zal naar Nederland vertrekken om er verder te studeren en een naar de Verenigde Staten. Ongeveer twintig zullen trachten in een werkkring te worden opgenomen; de anderen weten nog niet wat zij zullen doen. Wij hopen dat het allen flinke kerels in de maatschappij zullen worden.

OFFICIELE BEKENDMAKINGEN.

Benoeming: Mevr. M. H. Bik geb. Harmsen tot tijdelijk onderwijzeres 3de klasse bij het Openbaar Onderwijs en werkzaam gesteld aan de Hendrikschool van Mulo alhier; P. A. de Vuyst tot ambtenaar belast met het toezicht op de Luchtvaart op Aruba; Ph. J. Evertsz tot waarnemend Secretaris der Deviezencommissie voor de tijd van de afwezigheid van W. J. A. de Heer.

Bevordering: A. J. v/d Berg Adjudant-onderofficier van de Militaire Administratie van het Koninklijk Nederlandse Leger gedetacheerd bij het Corps Politietroepen, alhier, tot Onderluitenant bij het Korps Militaire Politietroepen alhier; I. A. Franka, tijdelijk agent der burgerpolitie op Aruba, tot tijdelijk agent der burgerpolitie 1ste klasse.

Waarneming: Mr. J. W. M. Ellis, tijdelijk adjunct-commies ter Parkette van de Procureur-Generaal is bevoegd verklaard om in geval van afwezigheid, belet of ontstentenis van de Officier van Justitie en van den Substituut-Officier van Justitie, het Openbaar Ministerie bij het Gerecht in Eerste Aanleg op Aruba, waar te nemen; A. F. de Groot, adjunct-commies op St. Maarten N.G. is aangewezen om bij overlijden ziekte of andere wettige verhindering van den Gezaghebber het ambt van Ondergezaghebber op St. Maarten N.G. tijdelijk waar te nemen.

Toelating: Dr. P. F. van Bemmel, geneeskundige is toegelaten tot de oefening van de geneeskundige practijk in het gebiedsdeel Curaçao.

Huurcommissie op Curaçao: Eervol ontslag aan: Mr. E. C. Henriquez als plaatsvervangend secretaris op zijn verzoek onder dankbetuiging voor de bewezen diensten; Benoemd: Mr. I. C. Debrot tot plaatsvervangend secretaris.

Bioscoop commissie op Aruba: Eerv. ontslag aan: Mevr. W.C.J. C. Gijsen Leehsman als lid, onder dankbetuiging voor door haar als zodanig bewezen diensten; **Benoemd:** Mevr. M. A. de Brauw-Heybroek, plaatsvervangend lid van de Bioscoop commissie op Aruba, tot lid der Commissie; Mr. C. F. Klokke tot plaatsvervangend lid; C. van den Mark tot plaatsvervangend lid, vertegenwoordigende de belangen van de huurders van woningen van de Huurcommissie.

In activiteit hersteld: F. J. J. Corver, Gouvernements-Secretaris.

De Gouvernements-Secretaris,
F. J. J. Corver.

Ingezonden

buiten verantwoordelijkheid der Redactie.

BOLIVARS GEBOORTEDAG.

Ter voorkoming van verwarring en ter wille van betere bekendheid met de geschiedenis van den grootste Amerikaansen Vrijheidsheld, Simon Bolivar, verzoek ik beleefd uw aandacht voor het volgende.

Bolivar werd in Caracas geboren de 24e Juli 1783. Hij stierf de 17e December 1830 te Santa Marta, Colomba, in de „Quinta San Pedro Alejandrino".

In uw nummer 4869 van Donderdag, 25 Juli jl. staat vermeld onder de titel: „Herdenking Bolivars Sterfdag; de 163e jaardag van Bolivars dood werd te New York, enz." Dit is dus een vergissing en moge ik zo vrij zijn u te verzoeken deze correctie in uw geacht blad te doen, waarvoor mijn beste dank.

T. M. Marchena,
Aruba.

NIEUWS VAN OVERAL

Voor de afschaffing van maximum prijzen, voor vlees, gevogelte en eieren, heeft de Amerikaanse senaat zich verklaard met 49 tegen 26 stemmen.

Volledige overeenstemming is bereikt door de Italiaanse politieke partijen, zo heeft de communist Togliati verklaard.

De tuberculoselijders te Berlijn, 64.000 in getal, zullen aanvullende rantsoenen krijgen, evenals, as. moeder, suikerzieken en bloedgevers, zo heeft het geallieerd opperbevel besloten.

Gods Monunent in het Fatum der Ontluistering.

door

GEORGE SEPPEN

Tegelen.

Passeren langs de gebaande wegen is heden ten dage niet zo gemakkelijk aan de Nederlandse Oostergrens. Vele instanties houden een toeziend oog en terdege ook. Aan onze zijde de Ambtenaren van Invoerrechten en Accijnzen, de leden van het Corps Grensbewaking en sedert kort wederom de jonge manschappen van de Koninklijke Maréchaussée. Aan de Duitse kant, de Field-Security der Britten, gemilitairiseerde ambtenaren van het Military Government der Engelse bezettingstroepen en de vorige Duitse douaniers in secundaire zin.

Temidden van wuivende korenvelden en beboste wegen — zonder noemenswaardige schade — vooral in de aanvang, liggen de kleine dorpen aan de andere zijde van de grens.

Nauwelijks merkbaar is de overgang van ons vaderland naar den vreemde en al moge de geografische grens scherp en grillig getrokken zijn, met de volksgrens is dat nimmer het geval geweest en vele steenworpen aan beide zijden leeft een in meer dan een enkel opzicht verwant volk.

Niet dat in alles en allen geen verschillen zijn. Integendeel, al ras vervaagt de Limburgse gemoedelijkheid om plaats te maken voor de meer navrante ondardanigheid, die den Duitser nu eenmaal kenmerkt.

Toch hebben vele Limburgers familieleden op „het Duits" en de mensen van de andere zijde zijn vaak met de bewoners van het gebied beoosten de Maas verwant.

Rustig liggen de hoeven langs de weg en slechts dartele paarden en opspringend vee in de weiden verlevendigen het statisch beeld.

...Totdat de eerste stadjes komen, waar de vangarmen van het politieke monstrum zich terdege hebben doen gelden. Gesloten winkeldeuren, vergrendelde vensters, schichtige kooplieden, zaken in een haastige fluistertoon en verkoop onder de toonbank, is hier het parool. De gepatenteerde achterdocht van het voormalig regiem, gemengd met de kleinsteedse vreze voor het boos gerucht, zijn het die de uitwisseling van goederen in een sinstere sfeer hebben gebracht.

Want hier reeds begint de zone van geldloze handel, het domein van de koffie, de chocolade en de sigaret!

De agenten van politie in Crefeld — dat zwaar, maar niet onherkenbaar beschadigd is, — missen veel van het opdringerig martiale van voorheen en slechts enkele politie-autoriteiten, met een geweldige pet, snorren in auto's voorbij, met verwaten blikken en hautaine gelaten. Maar de dienders snellen toe op onze wenken en hun gedienstigheid is bijster groot.

Wanneer men overigens zegt, dat de Duitse steden plat zijn, dan is dat niet helemaal waar. Ze zijn dat slechts tot op zekere hoogte en de hoofdindruk bij de talrijke façades van muren en gaten is niet zozeer plat, maar wel hol! Achter geweldige hele en brokkige muren gaapt het niets der heilloosheid en de dreiging van een onherstelbaar verbroken gedrocht.

Düsseldorf en Köln zijn erger dan London, Den Haag en Rotterdam, want het geweld keerde zich hier tegen den verwekker met meer dan tiendubbele kracht en toch schijnt het alsof dit volk niets, maar dan ook niets, daaruit heeft geleerd, want met het ineenstorten van bouwsels en wanstaltige idealen verdween het gedrocht der verwatenheid allerminst.

Stille mannen en trotse vrouwen lopen over de smalle wegresten in het hart der verlatenheid temidden van het puin en het is alsof de vernieling hen niet heeft geraakt. Vaak zijn ze goed gekleed, heel wat beter dan onze landgenoten een half jaar geleden en zelfs nu nog, maar op de gezichten zijn de sporen gekorven van ingehouden verbetenheid.

Een veel te vriendelijk en nog meer onderdanig postbeambte aan het Hoofdpostkantoor in Düsseldorf, die voor ons een brief ter verzending aannam, bemerkte, dat hij met Nederlandse officieren had te doen, waarop hij ons verzekerde, dat hij ook in Den Haag was, vóór en ook gedurende de oorlog, alsof het laatste een pleziertochtje was geweest. Geen spoor van discretie, noch van spijt, laat staan van berouw, maar uitsluitend de versteende pose van een verslagen volk, dat geen remmen kende en dat alleen maar buit en onderdrukte berusting meebracht naar huis.

Een vrouw, die ons, voor een ons koffie of een handjevol sigaretten, een verguld zilveren armband aanbood, zeide alleen maar met het spijtig geluid ener verongelukte, dat zij de Poolse zlotnys, waarvan het bandje gemaakt was, zelve gedragen had.

Jonge slungels, die sigaretten vroegen ad 80 Mark per 20 stuks, onbeschaamde jeugd, die om chocolade zeurde en goed geklede deernen, die op luxe schoentjes klipklappen op het schoongeveegde trottoir en onbeschaamde dingen zeggen, alsof er nimmer iets tussen ons volk en deze lieden is geweest. Rondom het Domplein in Keulen baten geen wetten en geen decreten, daar is een onderwereld in opkomst, daar groeit een nieuw verzet!

...Op een arduinen stoep klinkt het trillend en klagend geluid van den straatviolist en wat eens de hartader was van het grootsteedse leven, is verworden tot een schrille schutse van akelige verlatenheid. Hier en daar spelen kinderen op de puinen, waaruit het onkruid welig opschiet en in hun spel zijn de gewisse tekenen ener vroege verbetenheid. Hier werd een stad gedood en stedelingen werden zwaar gestraft, maar in de holle ruimten boven- en uit de nauwelijks zichtbare kelderingangen daaronder — hangt de geladen sfeer van opgekropte haat. Dit is niet het einde, maar een duister begin!

Hier woelt in al zijn misvorming een wrevelig, absoluut niet berouwvol, doch wraakzuchtig volk. In de sentimentele klaagzang der violen verliest zich aanstonds een Duits gemoed, dat toch weer een verre toekomst ziet.

Niet in de nijvere opbouw der ruïnen, noch in het herstellen van de weggevaagde stad. Maar evenals het wied uit de gaten uitberst, zo krampt de nog verholen rancune in een ogenschijnlijk verbijsterd, maar in wezen slechts verbitterd, gemoed. Daar zal een nieuwe oorlog komen. Wie weet, wanneer?

In Keulen staat de machtige Dom boven de ellende als een waarschuwing Gods. In de schier onbeschadigde nissen van deze wondere tempel staan de beelden fier en recht. Nog is er prikkeldraad rond de trappen, waaromheen de sluikhandel welig tiert. Verwording, verarming, verbittering en verbolgenheid sluipen over de pleinen en toch wijst Gods Huis naar omhoog.

Wel verre van een oordeel uit te spreken, gewagen wij juist daarom van de Koelner Dom, want alleen naar omhoog zouden de geslagenen moeten staren, in Zijn Eeuwigheid. De blikken richten zich echter naar de aarde en de bodem, die is verschroeid. Wie een kwartiertje stil staat in de bepuinde massa langs de weg zal door de angstige stilte worden getroffen, die in het centrum van het huidige Keulen heerst. Voetstappen en klagende violen. Zwijgende mensen. Geen enkel ander geluid. Geen bomen en geen vogels, geen honden en geen katten, geen trams en geen claxons, geen enkel vertier dan alleen de flitsende ratten en de wind, die om de hoeken giert.

Vijftien jaar geleden zijn wij in Düsseldorf en Keulen geweest. Toen was daar ook de geweldige Dom. Nu is het alsof hij nog imposanter, noch geweldiger geworden is in de verlatenheid der oude stad.

Zal misschien de dag toch nog komen, dat dit monument alles ten goede keert en dat het Duitse volk met God zal trachten te hervinden wat het zonder Hem volkomen verloren heeft?

...Wie na zo'n rit dan naar Limburg terugkomt, wordt door een gevoel van grote dankbaarheid overmand. Want al zijn de huizen nog beschadigd en al zijn de ruiten kapot, er is weer vrijheid en arbeidsvreugde, er is weer werklust en onschatbare vooruitgang in ons vaderland!

SURINAME

RIJSTVERBOUWING.

De „Ir. van der Meer" en „Dijkhuis vertrekken naar Suriname om daar ter plaatse de mogelijkheid van gemechaniseerde rijstverbouwing te onderzoeken.

SPORT

K.S.C.

Zondag wandeltocht naar Santa Maria vice versa.
10 uur baseball: Lucky Strike — Schutters Suffisant; 16.15 uur voetbal: Neptunus — De Ster.

ONS KONINKRIJK

NIEUWE DIRECTEUR-GENERAAL VAN DE ARBEID.

In de door de benoeming van Dr. Ir. A. H. W. Hacke tot lid van de Tweede Kamer ontstane vacature van Directeur-Generaal van de Arbeid, wordt verwacht, dat benoemd zal worden Ir. Z. Th. Fetter, directeur van Sociale Zaken bij de N. V. Philips Gloeilampenfabrieken te Eindhoven.

ZWEDEN HEEFT NEDERLANDSE SCHILDERS UITGENODIGD.

D baten van de in Zweden gehouden tentoonstellingen van werken van Vincent van Gogh zullen o.a. worden gebruikt, om Nederlandse kunstenaars en intellectuelen uit te nodigen voor een tijdelijk verblijf in Zweden. Dezer dagen zullen 25 schilders voor zes weken vertrekken. In het kader der organisatie zal prof. Brouwer met ruim 20 studenten in de geologie naar Zweden gaan.

ERE-DOCTORAAT.

De senaat der universiteit van Amsterdam heeft besloten, het ere-docoraat in de geneeskunde te verlenen aan prof. Ch. H. Best te Toronto, wiens onderzoekingen 25 jaar geleden geleid hebben tot het bereiden van insuline, en het ere-doctoraat in de wis- en natuurkunde aan den oud-hoogleraar prof. G. Mannoury.

De promotie van prof. Monnoury zal plaats hebben bij gelegenheid van den dies natalis der universiteit op 8 Januari 1947. Omtrent de datum van de promotie van prof. Best zal met deze overleg worden gepleegd.

VLAAMSE LETTERKUNDIGE PRIJZEN.

De Prijs voor Letterkunde der Vlaamse provincies voor 1945 ten bedrage van fr. 10.000 (toe te kennen aan essay of monographie, verschenen in de jaren 1941—44) is verleend aan prof. dr. Edgard de Bruyne voor zijn werken Philosophie van de kunst, Inleiding tot de wijsbegeerte en Het esthetische beleven.

De provincie Antwerpen heeft bovendien als beste werk, verschenen in de jaren 1942—44, bekroond met een prijs van fr. 7000, Wolfijzers en Schietgeweren, van Richard Minne, die voor dit boek reeds den Belgischen Staatsprijs heeft ontvangen. Een prijs van fr. 7000 werd verleend aan den dichter Jan van Nijlen voor zijn gezamenlijke letterkundige werk en voorts werd een prijs van fr. 3000 toegekend aan Louis Paul Boon voor zijn in deze courant besproken eerste roman De voorstad groeit.

De winnaars van deze prijzen zijn bekend gemaakt op een plechtige bijeenkomst, gehouden in het Museum voor Vlaamse Letterkunde te Antwerpen. De heer F. Declerck, gouverneur der provincie Antwerpen, heeft hierbij in een korte rede gewezen op de betekenis der bekroonde werken.

K. L. M. OPENT LUCHTLIJN OP GLASGOW.

Op 29 Juli zal de K.L.M. een tweemaal-wekelijkse dienst openen van Amsterdam naar Glasgow (Prestwick) v.v. Deze dienst, die op Maandag en Vrijdag in beide richtingen wordt gevlogen, is een aanvulling op de Noord-Atlantische verbinding voor wat betreft het Europese traject.

„Katapult als geheim wapen"

Smokkelen in Limburg

Langs de 2000 meter lange Nieuwstraat van Kerkrade, die van de Abdij van Rolduc tot Bleijerheide de grens vormt met Duitsland, hebben vindingrijke lieden een nieuw geheim wapen tot ontwikkeling gebracht: de katapult voor „Liebesgaben". En men slaagt er in op deze wijze de waakzaamheid van de douanebeambten te ontgaan en hongerige lieden aan de overkant van de grens aardappelen en brood toe te schieten, dwars over het hoge hek van prikkeldraad heen, dat de ambitie heeft de Nederlandse Nieuwstraat en de Duitse Neustrasze te scheiden.

Het geviel op een keer, zo vertelt men in Kerkrade, dat een oplettende Nederlandse douanebeambte een vrouw aan de overkant telkens en telkens weer zag bukken en iets oprapen. Toen hij zich een tijdlang hierover had verbaasd, keek hij naar boven en zag in het dakraam van een Nederlands huis een vrouw zitten, die met een katapult aardappelen naar Duitsland schoot. De tot „Liebesgaben" gepromoveerde aardappelen lagen vóór haar, in de dakgoot. De douanebeambte loste een waarschuwingsschot, waarop prompt de aardappelen van de schrik naar beneden vielen. De vrouw bleef gelukkig voor haar gezondheid, in het dakraam zitten.

Relaties over en weer.

De katapulten, die men aan de Nieuwstraat gebruikt, zijn stevige apparaten, van fietsbanden vervaardigd en men ziet kans er hele broden mee naar de overkant te schieten. Vanwaar deze ijver om de Duitse grensbevolking te bevoordelen? Zit ons na zes jaar slechte ervaring met de houding van onze Oosterburen de drang tot het expediëren van „Liebesgaben" dan nog altijd zó in het bloed? Maar voor vele inwoners van Kerkrade ligt de zaak toch wel wat anders: men heeft verwanten aan de overkant van de grens, men spreekt nagenoeg hetzelfde „platt", en dan kruipt het bloed wel eens waar het niet gaan kan. Maar niet iedere bewoner van Kerkrade gaat in de Nieuwstraat met een katapult opereren. Er zijn er nog te velen, die zich heel goed herinneren, hoe in September 1944 het front naderde. In heel Kerkrade was geen brood meer te krijgen. Toen at men aan de overkant, in de Neustrasse, nog smakelijk wittebrood. Maar de Kerkraders kregen er geen kruimel van: ze moesten elders in Limburg brood halen, dwars over terreinen heen, die onder vuur lagen.

In de Nieuwstraat, lange rechte straat met breed-kronige esdoorns, spelen kinderen. En in de Neustrasse, aan de overkant, spelen óók kinderen. Daartussendoor loopt een hoge afrastering van prikkeldraad en op gezette afstanden staan indrukwekkende borden met in drie talen het opschrift, dat wie het waagt de grens te overschrijden: „will be shot without challenge"... de kans heeft „ohne weiteres erschossen zu werden"... „loopt gevaar zonder meer te worden doodgeschoten".

Honger en slimheid.

Om de paar honderd meter staat een douane-ambtenaar en kijkt. De kinderen spelen, vrouwen houden een praatje over en weer. In het „platt", soms ook in Hoogduits. Eén ogenblik van verslapte aandacht en er rent een jongetje uit een zijstraatje de Nieuwstraat over, kruipt onder het prikkeldraad door en verdwijnt haastig in een tuin. Het jongetje droeg een zakje op de rug... Bijeengebedeld in Kerkrade? Want veel jongetjes en kleine meisjes zien op deze manier kans om op Nederlands gebied te komen. Zijn ze goed en wel de Nieuwstraat over dan vallen ze niet zo erg op. Ze spreken immers ongeveer hetzelfde taaltje. Ze kunnen vaak ook bij familieleden terecht... En bij medelijdende mensen... „Arme wichte..." denken die. Kunnen het ook niet helpen. Ja, ja, „de Pruus hat wat gemacht..." Nu zoveel honger in Duitsland...

Maar het zijn niet allemaal hongerende kinderen. Er zijn slimme handlangertjes bij van zwarte handelaren, die in Dusseldorp de levensmiddelen uit Nederland duur verkopen. En het zijn ook niet allemaal kinderen, die onder het prikkeldraad doorkruipen. Er komen ook andere meisjes en jonge kerels. De slimsten onder hen slagen er wel in wat mee te nemen naar de Heimat, maar er worden er heel wat aangehouden. De grenswacht zet ze dan weer met bekwame spoed over de grens. Een Britse doorlaatpost neemt ze in ontvangst en zorgt voor de bestraffing. Voor kinderen heeft dat weinig effect, want men treft ze soms de volgende dag al weer op Nederlands gebied aan.

Vele van de kinderen, die te Kerkrade over de grens proberen te komen, zijn afkomstig uit Alsdorf en Aken. Soms echter komen zij van verre om te pogen, in Nederland wat een bij elkaar te bedelen. Bedenkelijker is, dat er kinderen zijn, die zichzelf over de grens smokkelen en dan geruime tijd in Limburg vertoeven. En ook hier blijft het niet bij kinderen. Maar het valt niet mee om zonder bonnen te leven en dezer dagen kwam er zich weer een Duitser bij de grenswacht te Kerkrade aanmelden. Hij wilde over de grens gezet worden, terug naar de Heimat; Nederland was hem niet gastvrij genoeg. Er wordt verhaald, dat vooral in Bleijerheide heel wat Duitse kinderen vertoeven; sommigen zijn gewoon een paar weken „uit logeren" op Nederlands gebied, en keren dan weer terug.

In de Nieuwstraat hoort men het gonzen in de schachttoren van de Domaniale mijn; tussen de huizen ligt een enkele vredige boomgaard. Aan de overkant slaat de toren van het dorpje Strass vijf uur, wanneer het in het Nederland zonder zomertijd nog vier uur is. De café's aan de Neustrasse hebben de blinden voor de ramen. Restaurant Wolfgarten vermeldt met reuzenletters het besit van een „schönen schattigen Garten", maar de vrouwen en kinderen staan aan de voorkant en kijken naar de mensen op Nederlands gebied. In de verte een dreun... Nog altijd worden er versterkingen van de Siegfriedlijn de lucht ingejaagd.

Een gulle hand gooit een pakje boterhammen over de prikkeldraadversperring, een oude man grijpt het en holt hard weg. Hij verliest het pakje en men moet hem achterna schreeuwen, eer hij het bemerkt. Nog sneller maakt hij na het opgeraapt te hebben, dat hij wegkomt. Want er wandelen aan Duitse kant van de versperring Duitse douane-beambten rond, gewapend met een geweer, die, als zij er de kans toe zien, de „Liebesgaben" in beslag nemen. Ordnung muss sein!

Met de jeugd van de Nieuwstraat behoren deze douane-beambten, gekleed in muisgrijs, dat vagelijk herinnert aan de juffrouwen, die we als „grijze muizen" in bezettingstijd kenden tot de bezienswaardigheden, die de pensiongasten uit Valkenburg in Kerkrade komen waarnemen. Ten minste zolang als het duurt. Want op 1 Juli wordt een strook van honderd meter langs de grens verboden terrein. Niet bepaald ten gerieve van de neringdoende in de Nieuwstraat, die zich afvragen of het niet redelijker was de verboden strook aan de andere kant van de grens uit te zetten. En de echte smokkelaars weten ook met verboden stroken wel weg.

Het warme licht van de zomerse avondhemel valt over de korenvelden. De mijnwerkers zijn naar huis gekeerd, zij hebben er gekeken naar hun vinkje, dat heel de dag zong achter het linnen doekje waarmee men zijn kooitje had omspannen. 's Avonds wandelen ze naar hun stamcafé; ze leggen er een kaartje en drinken er een glas donker. Of wel ze zoeken een plaats op een bankje, waar men het zoet aroom van de bloeiende linden opsnuift. Of ze gaan, met vrouw en kind wandelen door de golvende korenvelden langs de Abdij naar Chèvremont. De torens van de abdij kijken speels omhoog uit het groen van het omringend lover, uit een schoorsteen van de Domaniale mijn streept wat rook. Pas gemaaid gras geurt er kruidig over het veld. Wel gelukkig het land dat vrede kent. De vrede, die geen geheime wapens van node heeft.

(Alg. Hb).

Waarvan moet Duitsland ons betalen.

Om maar direct met de deur in huis te vallen: er is in Duitsland door de rode arbeiderspartijen een campagne begonnen. In bepaalde kringen wordt van dag tot dag sterker het standpunt gepropageerd: laten we het grootste deel van de staatsschuld maar schrappen of, zoals het in Berlijn gezegd wordt „unter den Tisch fallen lassen", wat op hetzelfde neerkomt. Dit dan voor zover het betreft de milliardenschuld, die het Hitlerregime heeft achtergelaten.

Wat de Tägliche Rundschau schrijft.

In deze quaestie komen allerlei belangen en stromingen tot botsing, en het is voor ons, Nederlanders, wel eens goed (voor zover mogelijk), achter de schermen te kijken. Omdat zo in deze materie de politiek der grote mogendheden en de elkaar op leven en dood bevechtende interessesferen der grote drie om de financiële hoek komen kijken.

De Russische militaire bezettingsautoriteiten in Duitsland nu, geven een blad uit: „Tägliche Rundschau" genaamd. Dit orgaan heeft zich eveneens met de quaestie der Duitse schulden bezig gehouden en schrijft daarover het volgende:

„Men hoort de meest verschillende cijfers noemen over de grootte der staatsschuld. De z.g. beschreven staatsschuld echter, belichaamd in obligaties, spaarcertificaten, rijksschatkistpapier, inschrijvingen in het nationale grootboek, en zo voort bedroeg — dit feit staat vast — rond 380 milliard. Daarbij kwamen nog ongeveer 20 milliard rijksmark op grond van leveringen ten behoeve van de Wehrmacht en dergelijke. Maar daarnaast stond verder op het moment der ineenstorting een schuld van het Rijk ten bedrage van verscheidene honderden milliarden, die ontstaan was uit oorlogsschade van Duitse particulieren en dergelijke vorderingen, die tot op dat ogenblik al erkend waren".

Talrijke financiële experts in Duitsland hebben becijferd, dat alleen al de zogenaamde beschreven staatsschuld — dus alle laatstgenoemde soorten van schulden buiten beschouwing gelaten — een jaarlijkse rente zou vorderen van 12 milliard Rijksmark. Ter opfrissing van uw geheugen, lezer, diene, dat het hele jaarlijkse inkomen van het Duitse Rijk met al zijn gouwen, provincies en gemeenten bij elkaar in de laatste zes jaar vóór Hitler aan de macht kwam gemiddeld 12 milliard was! En in die tijd — het was dus in de jaren '25 tot '33 waren de belastingen in Duitsland beslist niet aan de lage kant en — wat belangrijker is: toen draaide de Duitse volkshuishouding zonder één kapotte fabriek op volle toeren.

Na de jongste verhoging wordt de opbrengst der komende belastingheffing van Duitsland en zijn provincies op 12—15 milliard R.M. geschat. Waarschijnlijk is dit cijfer veel te optimistisch, maar de administratie is nog niet zozeer in orde, dat het precies en nauwkeurig kan zijn. Maar er is verder beslist geen greintje rekenkundig genie voor nodig om te beseffen, dat het eenvoudig uitgesloten is, de hele belastingopbrengst uit te geven om de rente van de staatsschuld te betalen.

Men maakt dus nu reeds onderscheid in Duitsland tussen de zogenaamde „Sozialglaubigern" en „Finanzgläubigern". De eersten, degenen dus die met hun molest zitten te kijken mogen — theoretisch gezien — op een gedeeltelijke restitutie van hun vorderingen... hopen, terwijl de „Finanzgläubigern" hun aanspraken wel voor honderd procent kunnen afschrijven. De vermelde schuldenlast is daarmee echter nog niet volledig beschreven. Daar moeten nog worden bijgeteld 100 milliard aan buitenlandse schuld: uit het tijdperk van de clearing, conversielasten, en voorts staatsschuldpapieren en spaarcertificaten, die gedurende de oorlog in Polen, Nederland en Tsjechoslowakije zijn geplaatst, bij elkaar zo ongeveer 50—60 milliard. Voorts 10—15 milliard aan bankpapier, dat in omloop was in bereids afgescheiden gebieden, voorts die vorderingen, die in dezelfde gebieden vooral aan banken en spaarkassen waren gecedeerd, en waarvan het totaal ruw geschat op 20—30 milliard neerkomt, zodat Hitlers rijk alles bij elkaar ongeveer 80—100 milliard schuld aan het buitenland heeft.

Een verdere groep schuldeisers wordt gevormd door degenen, die onder de sociale verzekeringswetten vielen. Zij kunnen momenteel rechten doen gelden voor een bedrag van ca. 30 milliard. De levensverzekeringmaatschappijen idem voor 15—20 millioen. En dan is er verder nog een schuldenlast, die gevormd wordt door vorderingen van gemeenten enz. ten bedrage van, volgens de „Rundschau" rond 25 milliard. De rest, een totaalbedrag van ongeveer 200 milliard vertegenwoordigend, zou zich in handen der Duitse banken, industrieën en privé-personen hebben bevonden.

„Anerkennung der Reichsschuld kaum möglich...."

oftewel, „erkenning dezer staatsschuld is nagenoeg onmogelijk" staat er letterlijk in het Russische officiële orgaan, dat we hierboven hebben genoemd. En dit prettige geluid wordt nog versterkt door de volgende passage, die wij hier woordelijk overnemen:

Wanneer men bij de duizeling wekkend hoge staatsschuld, die Hitler heeft nagelaten, de nog veel zwaardere verplichtingen telt die zich het Duitse volk door deel te nemen aan de fantastische rooftocht op de hals heeft gehaald, en wanneer men daartegenover rekening houdt met de ernstige verzwakking van Duitsland als gevolg van de geleden nederlaag, dan moet men tot de conclusie komen, dat er erkenning van ook maar een gedeelte van de oude staatsschuld met buitengewoon grote moeilijkheden gepaard gaat.

En vraagt men naar het waarom, dan gaven bepaalde kringen in Duitsland deze gezichtspunten ten beste: op de eerste plaats is het Duitse volk niet in staat, om bij alle andere lasten, die het reeds dragen moet, ook deze nog op zijn schouders te nemen. En op de tweede plaats: — en let op lezer, hier komt de politieke aap uit de mouw ! — men kan toch van het Duitse volk, ook uit juridische overwegingen, practisch niet vergen, de financiële verplichtingen op zich te nemen van het in elkaar gestorte en niet meer bestaande Hitler-regime. Men kan dit volk niet laten opdraaien voor de „ere-schuld" van een stel vabanque-spelers, die de nationale rijkdom met handen vol tegelijk in de opengesperde muil van de oorlogsmoloch hebben gesmeten.

Zodat lezer, de opmerking, zeker gerechtvaardigd is dat het er niet bepaald erg rooskleurig uitziet! Men drijft het er in Duitsland naar toe, een dikke streep onder het geval gezet te krijgen. Het Vierde Rijk doet — althans in financieel opzicht! — alle mogelijke moeite zich van het Derde Rijk te distanciëren. Maar omdat het kind nu eenmaal een naam moet hebben en ook naar buiten de Schijn van Recht (die we al zo dikwijls in allerlei gedaantes hebben zien optreden!) moet worden opgehouden zijn een heel stel juristen en rekenmeesters aan het werk gegaan, om voorbeelden uit de historie — van het buitenland natuurlijk! — ter tafel te brengen. En die voorbeelden zullen dan het bewijs moeten leveren, dat het Duitse volk in zijn huidige noodtoestand volkomen vrij uit gaat en gerechtigd is, een dikke streep te halen door de schulden, die onder Hitler zijn gemaakt. (Het kompas.)

Bernard Shaw 90 jaar

Over Bernard Shaw, die jongstleden Vrijdag negentig jaar werd, schrijft C. de Gt. in De Tijd:

Toen Eduard Verkade vele jaren geleden het plan opvatte om Shaws „Saint Joan" in een Nederlandse vertaling ten tonele te brengen richtte hij tot den schrijver van het stuk het verzoek de epiloog van dit drama in de opvoering te mogen schrappen, aangezien er kans bestond, dat een deel, en met name het katholieke deel, van het publiek daar aanstoot aan zou nemen.

Shaws antwoord was een van die uitspraken, welke dezen schrijver, wiens flitsende stijl vaak een paradoxale tournure vertoont, volledig karakteriseren: Als Verkade er iets voor voelde mocht hij de epiloog van „Saint Joan" spelen en het stuk zelf weglaten.

Het is wel zeker, dat deze korte en bondige verklaring van G.B.S., zoals hij in het Engels sprekende deel van de wereld kort en bondig wordt genoemd, destijds heel wat misverstand heeft geschapen en geprolongeerd. En dat was misschien ten dele de bedoeling van Shaw, die er van houdt zijn publiek nu en dan perplex te doen staan en in verwarring te brengen. Enerzijds heeft deze uitspraak diegenen in hun overtuiging gestijfd, die meenden, dat Shaw niets anders was dan een cynische, ongelovige spotter, anderzijds heeft zij bij anderen de indruk versterkt, dat Shaw zijn reputatie, de Engelse nationale nar te zijn, zoals H. G. Wells de functie van Engelse nationale profeet heeft vervuld, niet ten onrechte heeft verdiend.

Tragiek van den mens.

Beide opvattingen zijn eenzijdig en geboreneerd en raken de kern van het phenomeen G.B.S. in het Engelse en Europese geestesleven niet. Zij zijn eigenlijk ook blind voor de persoonlijke tragiek ervan, de tragiek van een mens; die onverbiddelijk sceptisch en onverbiddelijk eerlijk is en wil zijn ten opzichte van alles, dat hij om zich heen waarneemt, zelfs wanneer hij er als kunstenaar door getroffen en geroerd, zelfs wanneer hij er door geïnspireerd wordt. Nooit is dit duidelijker gebleken dan toen Shaw er zich toe zette de glorieuze en smartelijke geschiedenis van St. Jeanne d'Arc te dramatiseren. Hoewel de schrijver zeker sceptisch stond tegenover het bovennatuurlijk element in de korte, tragisch heldhaftige loopbaan van Frankrijks grote heilige ontkomt men niet aan de indruk, dat Shaw al schrijvend werkelijk vervoerd is geworden door wat hem als sceptisch denkend mens het vreemdst en onbegrijpelijkst was in zijn heldin: haar heiligheid. En als eerlijk mens rekende hij zich verplicht van zijn ongeloof in het geloof, waarvan zijn stuk getuigt, te doen blijken in een epiloog, die ondanks alles toch eindigen moest met de smartelijke verzuchting van een niet-gelovige: „O God, die deze schone wereld hebt geschapen, wanneer zal zij gereed zijn Uw heiligen te ontvangen?"

Ier en puritein.

De kennis van twee feiten is voor het goed verstaan van Shaws oeuvre onmisbaar: Shaw is een Ier: Shaw is een puritein. De Ier openbaart zich in zijn opstandigheid tegen alles wat in de Engelse samenleving van de vorige en het begin van deze eeuw als sacrosanct had gegolden. De puritein verraadt zich voortdurend in de onaantastbare intellectuele eerlijkheid, waarmee Shaw elk levensverschijnsel, dat zijn belangstelling opwekt, beschouwt en beoordeelt. En er zijn weinig levensverschijnselen, die in Shaws negentigjarig leven aan zijn aandacht zijn ontsnapt. Er zijn er eigenlijk ook geen, die op de duur genade hebben gevonden in zijn ogen. Deze scherpe en doordringende geest heeft alles onderzocht en niets behouden. Chesterton heeft de oorspronkelijke geest van het puritanisme eens omschreven als de overtuiging, dat men God slechts dienen kan door de meest volkomen concentratie van het intellect. Volgens de opvatting leent een schuur zich beter voor de ere-dienst dan een kathedraal, om de biezondere reden, dat de kathedraal mooi is. Shaw heeft de uiterste consequentie van deze opvatting getrokken door behalve de kathedraal ook de schuur te verwerpen, omdat zijn scherp intellect geen Wezen erkende, dat aanspraak kan maken op enige eredienst.

Maar zoals hij in het verleden reeds stelling had genomen tegen de overschatting van een wetenschap, die in mateloze zelfoverschatting meende de religie te kunnen vervangen, zoals hij zich ook in naam van de democratie voor het verlenen van stemrecht aan de vrouwen had uitgesproken om zich onmiddellijk daarop in naam van dezelfde democratie af te vragen, waarom wij eigenlijk nog eerbied voor de vrouwen zouden hebben, zo heeft hij in naam van de zuivere rede het Godsgeloof slechts prijsgegeven om spoedig zelfs zijn geloof in die rede te verliezen.

„Ik ben een atheïst, die zijn geloof verloren heeft", liet hij een van zijn personages zeggen in „Too good to be true". En deze bekentenis, die onwillekeurig een geamuseerde glimlach te voorschijn roept, is in de grond de meest tragische en tevens de kortste, die Shaw ooit heeft afgelegd.

Betekenis van zijn werk.

Shaw is thans negentig jaar en hij is ongetwijfeld een van de merkwaardigste figuren, die deze eeuw vol schrille tegenstellingen, welke eindigden in het tumult van twee wereldoorlogen, heeft opgeleverd. Vraagt men, welke betekenis zijn omvangrijk, voornamelijk dramatisch werk heeft gehad voor dat tijdperk en hebben zal voor het nageslacht, dan zou het antwoord van Shaw zelf waarschijnlijk luiden, dat de betekenis meer schuilt in de inleidingen die hij tot zijn toneelspelen schreef en die daarmee trouwens in omvang wedijveren, dan in de toneelspelen zelf, waarvan hij vermoedelijk meent, dat zij wel achterwege hadden kunnen blijven na de inleiding, die er aan voorafging. Maar voor het publiek ligt de zaak anders. Het kent Shaws beste toneelwerk en bewondert het. Maar het heeft zich nooit veel gelegen laten liggen aan Shaws spitsvondige en cultuurhistorische theorieën, die hij er naast formuleerde.

Den Shaw van „Back to Methusalah", door den auteur genkenschetst als een metabiologische Pentateuch, van „In good King Charles' golden days" en „Too true to be good", kent het nauwelijks en waardeert het nog minder. Maar de Shaw van de „plays, pleasant and unpleasant", de schrijver vooral van het prachtige „Candida", de auteur ook van „Pygmalion" en „Saint Joan" zal wellicht eens, wellicht spoedig tot de klassieken worden gerekend. Dat klinkt op zichzelf als een paradox.

Overigens is het wijsheid ook ten aanzien van Shaw te denken aan de woorden, waarmee Hilaire Belloc in „A conversation with cat" een opstel over de kansen op het voorbestaan van de reputatie van dichters besluit: „Als wij over elf honderd jaar op aarde zouden terugkeren, zouden de namen van Homerus, Corneille en Goethe niet vergeten zijn. Maar wat de namen van moderne dichters betreft, daarover zal ik u alles vertellen, wanneer wij elkaar over driehonder jaar weerzien."

STATEN van CURACAO.

Vergadering op Donderdag, den 1sten Augustus 1946, des avonds te 8 uur.

Te Behandelen Onderwerpen: Ingekomen stukken.

Namens den Voorzitter,
F. D. van Grieken.

Utrechts universiteit verleent het eredoctoraat aan Prins Bernhard.

Wij lezen in De Tijd;

Een illuster gezelschap vult de Domkerk te Utrecht. De prachtige ramen van Roland Holst zijn weder aangebracht en verhogen door hun kleuren de sfeer in deze schitterende ruimte. Het is 15 uur. Buiten klinken commando's. De erewacht van de Studentenweerbaarheid wordt geïnspecteerd en daarna wordt de Koninklijke Familie binnengeleid. In de kerk is een sobere versiering aangebracht. Voor het spreekgestoelte neemt Prins Bernhard plaats tussen de heren paranymphen Jhr. P. Six en Mr. W. van Tets. Daarachter zijn Hare Majesteit de Koningin en Hare Koninklijke Hoogheid Prinses Juliana gezeten en op de stoelen daarachter de Minister-President en de Minister van Onderwijs. Links en rechts zijn de plaatsen van de hoogleraren met daarachter de vertegenwoordigers van de studentencorpora. Onder de verdere aanwezigen merken wij op Zijne Eminentie kardinaal De Jong, het College van Curatoren, vertegenwoordigers van de Universiteit van Bazel, figuren uit de illegaliteit, onder wie generaal Koot, leden van Gedeputeerde Staten, wethouders en vertegenwoordigers van de verschillende kerkgenootschappen.

Na inleidend orgelspel neemt de rector magnificus, Prof. Dr. J. Boeke, het woord. „De Universiteit van Utrecht", aldus spreker, „heeft na de huldiging van het geestelijk verzet in de personen van kardinaal De Jong en Ds. Gravemeyer nu het werkelijk, wereldlijk verzet willen eren in den persoon van Zijne Koninklijke Hoogheid Prins Bernhard, die met zoveel onverzettelijk moed op de bres stond voor ons land in de strijd tegen den overweldiger.

Nadat de gebruikelijke woorden zijn gesproken, omhangt de promotor, Prof. Dr. H. M. H. A. van der Valk, den Koninklijken promovendus de cappa, die de waardigheid van het ere-doctoraat symboliseert en overhandigt hem de bul. De promotor houdt dan zijn rede. Ook de vrede zal gewonnen moeten worden aldus spreker, en ook in deze strijd staat Prins Bernhard vooraan. Aan het slot van zijn rede geeft spreker Zijne Koninklijke Hoogheid een zegewens mee, daarmede een oud gebruik uit de tijd, toen alle promoties in de domkerk gehouden werden, in ere herstellende.

In zijn antwoord bracht Zijne Koninklijke Hoogheid Prins Bernhard dank aan de senaat voor de verleende onderscheiding, welke door hem als een eerbetoon aan het verzet in al zijn schakeringen werd opgevat. „Ik stel het op prijs hier te verklaren", aldus Zijne Koninklijke Hoogheid, „dat naar mijn oordeel alle vormen van verzet gelijkelijk aanspraak kunnen maken op de eerbied van ons gehele volk".

Sprekende over de ontwikkeling in Nederland na de bevrijding, waarschuwde spreker met klem tegen moedeloosheid. Er is dan nog een ernstige nationale ondeugd waartegen niet genoeg gewaarschuwd kan worden: het gekanker. In deze tijd van wederopbouw past geen afbrekende critiek.

Tenslotte wendde Zijne Koninklijke Hoogheid zich tot de studenten en sprak zijn bewondering uit voor het vele illegale werk door de Utrechtse studenten bedreven. Nadat Zijne Koninklijke Hoogheid de vernieuwde organisatie van de Utrechtse studentenwereld had gereleveerd besloot hij:

Studenten, ik wens u allen het beste toe in uw streven naar hechter samenwerking en naar dieper begrip voor elkaar. Wat gij thans tracht op te bouwen, kan van onschatbare waarde zijn voor uw gehele verdere leven, doch niet minder voor ons vaderland.

Grijpt de kansen, die u hier geboden worden. Werkt aan u zelf, opdat ge meer kunt zijn voor uw naasten. Weest nimmer voldaan met het bereikte, doch houdt steeds het oog gericht op het meerdere en het hogere, in getrouwheid aan de geest van uw makkers die voor de zaak van de vrijheid hun leven gaven en tracht dan tezamen met Gods hulp een betere toekomst voor te bereiden voor ons aller inniggeliefde Nederland.

70-JARIGE JEZUIET.

Op 31 Juli zal Pater John J. Wynne S.J. zijn zeventigjarig feest als Jezuiet herdenken. De jubilaris werd in September 1859 geboren in New York, trad in bij de Jezuieten, werd priester in 1890 werd in 1892 directeur van het Apostolaat des Gebeds.

GRAVENDE DOMINICANEN.

Op 50 km. benoorden Jeruzalem zijn de Paters Dominicanen bezig opgravingen te doen bij Tel-Fara, waar men vermoedt dat de oude hoofdstad van Samaria heeft gelegen.

BEKENDMAKING.

Het Wnd. Hoofd van het Departement Sociale en Economische Zaken maakt hierbij bekend, dat in verband met de huidige dollar deviezen situatie, pakketzendingen naar Europa **ingaande 10 Augustus e.k.** alsvolgt worden beperkt:

1. Per gezin, waaronder mede wordt verstaan alleenstaande personen, mogen hoogstens twee pakketten per maand worden verzonden.
2. Elk pakket mag maximaal aan goederen een waarde van f. 25.— inhouden.
3. Geen uitvoer van zgn. luxe goederen wordt toegestaan, du voor verzending komen in aanmerking uitsluitend levensmiddelen kleedingstukken, schoeisel, schoensmeer, zeep, e.d.
4. Uitvoer van suiker, boter, melk en melkproducten, meel, vetten (behalve slaolie), fietsbanden, fietsen en technische artikelen verboden.
5. Per pakket mogen hoogstens 200 sigaretten of 50 sigaren of 1 pond tabak worden verzonden.

Aan het publiek wordt dringend verzocht zich stipt aan bovenstaande regelen te houden, alsmede het gebruiken van stroomannen als verzenders niet toe te passen, daar bij een niet sterk gereduceerde pakkettenstroom naar Europa, onherroepelijk overgegaan moet worden tot een algeheel exportverbod.

Repatrieerenden wordt toegestaan, behalve de kennelijk tot hun verhuisboedel behoorende artikelen en/of persoonlijke lijfgoederen per persoon voor maximaal f. 125.— (per gezin maximaal f. 350.— aan bovenbedoelde goederen mede te nemen. Voor verlofgangers en bemanningen van schepen is dit bedrag per persoon f. 62.5 (per gezin maximaal f. 200.—).

In laatstgenoemde bedragen is begrepen het medenemen van 5 kg boter, 5 kg vet en 5 kg meel per gezin (voor alleenstaande personen de halve hoeveelheid), alsmede 2000 stuks sigaretten of 500 sigaren of 10 pond tabak of in een verhouding als boven voor de pakketten omschreven. Voor het medenemen van rookartikelen komen alleen in aanmerking personen van 17 jaar en ouder.

Gelieve deze advertentie uit te knippen en te bewaren.

Uitzonderingen op bovenstaande regelen worden onder geen beding toegestaan.

Het Wnd. Hoofd voornoemd,
Mr. H. J. M. HOOGEVEEN.

2—1

Vanaf 31 Juli tot en met eind September 1946 zal de sluiting voor de luchtpost naar Nederland plaats vinden:

elke Woensdag om 15 uur

elke Zondag om 9.30 uur

Luchtpostcorrespondentie voor andere landen in Europa, alsmede voor Nederlandsch Indie worden met deze gelegenheden verzonden.

De Postdirecteur.